

Cicle de seminaris tècnics sobre adaptació al canvi climàtic i naturalització

Impulsant ciutats verdes: oportunitats de finançament per a la naturalització municipal

Amb el suport de:

Oportunitats de finançament per a la naturalització municipal

Oportunitats des de la perspectiva de la custòdia del territori

Anabel Cepas i Anna Subirana
8 de maig de 2025

Seminari tècnic

Oportunitats de finançament per a la naturalització municipal

Dijous 8 de maig de 2025

Continguts del programa

- Presentació de la XCN
- Esquema de finançament per a la naturalització dels municipis
- Els convenis de custòdia municipal com a eina de conservació publico-privada
- Fonts de finançament recurrent: Iniciativa del 0,5% de l'IBI
- Torn obert de preguntes

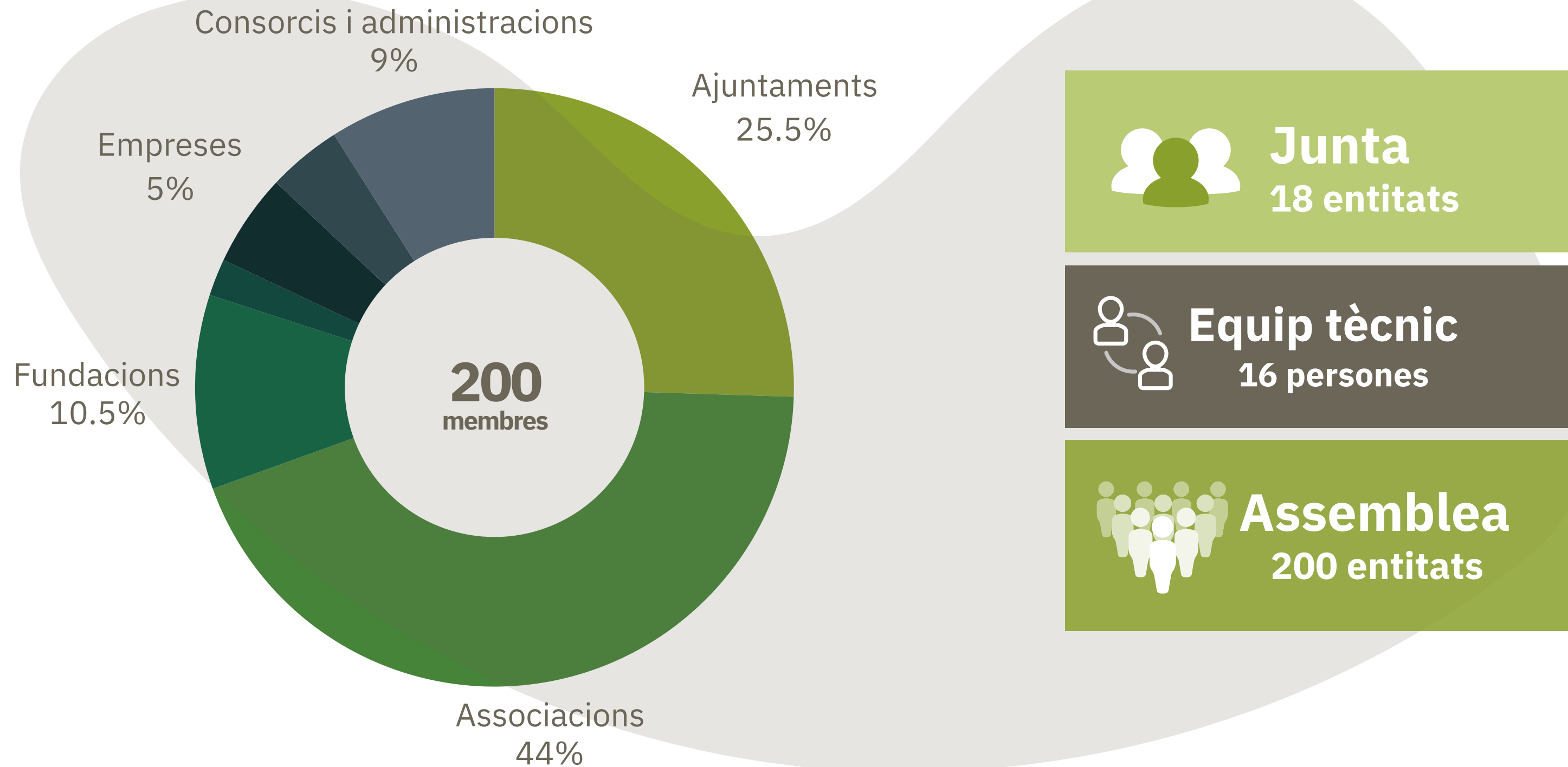
La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

*Promoció de la **conservació de la natura** mitjançant la **implicació social**, la **custòdia del territori** i el **voluntariat ambiental**.*

La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

Qui la conforma?

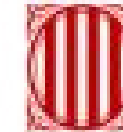
La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

Espai Natural de les
Guilleries-Savassona

Diputació
Barcelona

Generalitat de Catalunya
Forestal Catalana,
SA

Ajuntament
Granollers

Diputació de Girona

Diputació Tarragona

Ajuntament de Mataró

AJUNTAMENT DE
TARRAGONA

AJUNTAMENT DE
BLANES

Consorci de
les Gavarres

AJUNTAMENT DE
SantCugat

AJUNTAMENT DE
Vilanova i la Geltrú

Universitat de Girona
Campus Patrimoni
Cultural i Natural

La Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN)

Què fa la XCN?

Esquema de finançament per a la naturalització dels municipis

Oportunitats des de la perspectiva de la
custòdia del territori

FINANÇADORS				
PROMOTORS		Ajuntament	Altres administracions	Finançaments de tercers
	Ajuntament	• Fons propis • Préstecs i avals ICF (Institut Català de Finances), ICO (Institut de Crèdito Oficial)	• Diputacions • Generalitat de Catalunya • Gobierno de España • Convocatòries Europees	
	Entitats sense ànim de lucre	• 0,5 % IBI		• Propostes de RSC d'empreses • Subvencions de fundacions i altres organitzacions privades • Donatius de persones físiques i/o jurídiques • Crèdits climàtics

Finançadors ALTRES ADMINISTRACIONS

Promotors: AJUNTAMENTS

Diputació de Barcelona

- Catàleg del Pla de concertació Xarxa de Governs Locals 2024 – 2027
Patrimoni natural local: planificació de boscos municipals
Patrimoni natural local: execució de treballs
Planificació i projectes pel clima

Diputació de Girona

- Convocatòria per actuacions forestals i de prevenció d'incendis de la Diputació de Girona. Es poden crear o ampliar reserves forestals destinades a la conservació de boscos singulars
- Subvencions per al desenvolupament d'actuacions de conservació del patrimoni natural per a Ajuntaments i Consorcis gestors d'espais d'interès natural

Finançadors ALTRES ADMINISTRACIONS

Generalitat de Catalunya

- Subvencions als espais naturals de Catalunya, als hàbitats i espècies
- Subvencions a ens locals de Catalunya per al desenvolupament d'actuacions de mitigació i d'adaptació al canvi climàtic per als anys 2023,24 i 25 (Fons climàtic)
- Ajuts a la gestió forestal sostenible per a finques de titularitat pública i actuacions destinades a la redacció i revisió dels IOF
- ACA – Subvencions per a actuacions de recuperació de riberes i de millora de l'estat ecològic en zones humides de l'ACA
- ACA – Subvencions per al manteniment de lleres en zones urbanes

Fundación Biodiversidad

- Convocatòria d'ajudes per l'impuls de la renaturalització de ciutats 2024
- Convocatòria de projectes que promoguin la bioeconomia en àmbit forestal

Finançadors ALTRES ADMINISTRACIONS

Ministerio para la Transición Ecológica y el Reto Demográfico

- Convocatòria de projectes innovadors per a la transformació territorial i lluita contra el despoblament

Altres administracions

- Premi del Col·lectiu Eixarcolant de foment a l'etnobotànica. Projectes de recerca i emprenedoria

Unió Europea

- Convocatòries H2020
- Convocatòries projectes LIFE

Finançadors ALTRES ADMINISTRACIONS

GreenInCities

El projecte Europeu GreenIn Cities, liderat per l'Insitute for Advanced Architecture of Catalonia (IAAC), busca construir un nou enfocament cocreatiu, integrat i col·laboratiu de la planificació urbana i la regeneració climàtica en zones desfavorides i disfuncionals. El mirador de la desembocadura del riu Besòs serà una d'aquestes zones gràcies a un dels projectes pilot, liderat pel Consorci Besòs, posant l'èmfasi en la **mitigació i l'adaptació al canvi climàtic a través del desplegament de solucions basades en la natura.**

GreenIn
Cities

consorcibesòs

Finançadors ALTRES ADMINISTRACIONS

Life Pletera (2014 - 2018)

Liderada per l'Ajuntament de Torroella de Montgrí, amb la col·laboració de la Universitat de Girona, la Generalitat de Catalunya, l'empresa Tragsa i la Diputació de Girona.

Life Alnus (2017 - 2021)

Liderat per Centre Tecnològic Forestal de Catalunya, amb la col·laboració de l'Agència Catalana de l'Aigua, la Fundació Universitària Balmaes – CERM – Uvic- UCC, **l'Ajuntament de Granollers**, la Fundació Catalunya La Pedrera i MN Consultors en Ciències de la Conservació SL

Finançadors ALTRES ADMINISTRACIONS

Promotors: Universitats en col·laboració amb ens locals

Generalitat de Catalunya

- Ajuts per a projectes amb impacte social (IMPACTE).

Promotors: Només entitats sense ànim de lucre

- **Diputació de Tarragona.** Subvencions per al desenvolupament de projectes de protecció i millora del medi ambient
- **Diputació de Girona.** Subvencions per a actuacions de conservació del patrimoni natural per a la custòdia del territori 2024-25
- **Gencat /ACA** – Subvencions per a la realització de projectes de recerca i/o desenvolupament i/o innovació en la gestió de l'aigua i la preservació i millora del medi aquàtic
- **CaixaBank,** convocatòria de Medi Ambient (2023).
- Col·laboració econòmica per a projectes de la **Fundación IberCaja**
- Convocatòria “Juntos Sumamos” de **Ferrovial**
- Convocatòria de l'European Outdoor Conservation Association (**EOCA**).

Finançadors ALTRES ADMINISTRACIONS

Promotors: Entitats sense ànim de lucre en col·laboració amb ens locals

Generalitat de Catalunya

- Subvenció espais naturals protegits en col·laboració amb els ens locals

Promotors: empreses i/o persones propietàries

Generalitat de Catalunya

- Ajuts a la gestió forestal sostenible per al manteniment de les àrees de baixa càrrega de combustible estratègiques per a la prevenció d'incendis mitjançant pasturatge
- Ajuts per incentivar els serveis ecosistèmics de la gestió forestal sostenible en boscos de titularitat privada
- Ajuts a la sostenibilitat associats al contracte global d'explotació (inclou protecció de l'avifauna en zones estepàries i manteniment de zones humides).
- Ajuts a la prevenció d'incendis forestals en boscos de titularitat privada (CPF).

Els convenis de custòdia municipal com a eina de conservació publico-privada

Oportunitats des de la perspectiva de la custòdia del territori

La custòdia del territori - una eina per conservar la natura

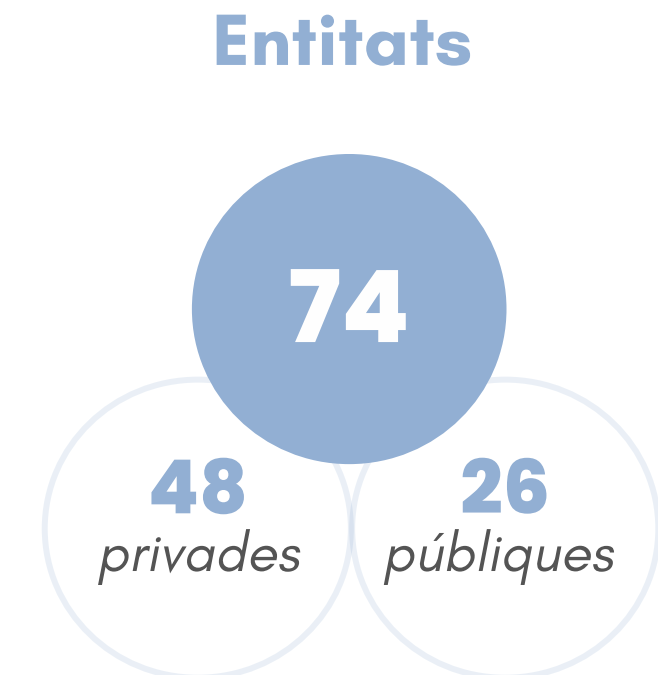
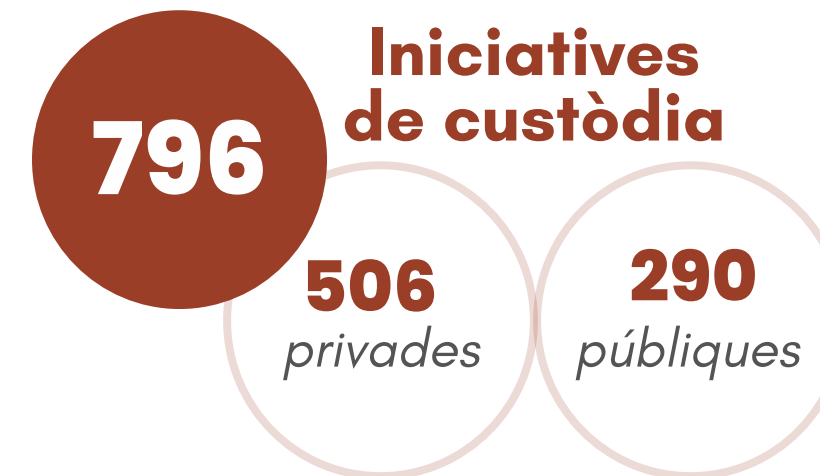
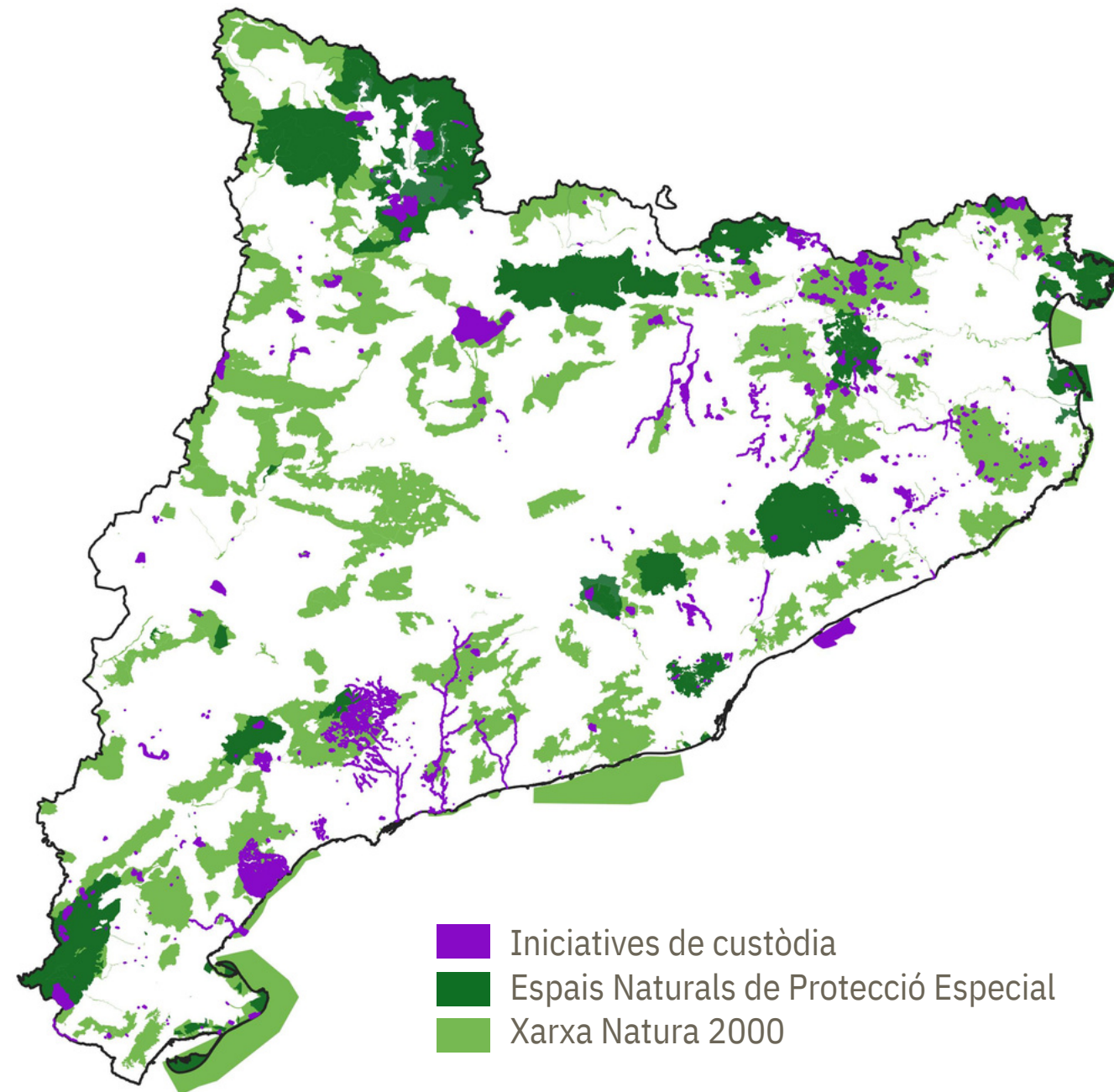
La **custòdia** és una **eina** de **gestió del territori** que té per objectiu implicar les **persones propietàries i usuàries del territori** en la **conservació i el bon ús** dels valors i els recursos naturals, culturals i paisatgístics.

Per aconseguir-ho, promou **acords i mecanismes de col·laboració** entre propietaris, entitats de custòdia i altres **agents públics** o privats.

La custòdia del territori

La custòdia del territori a Catalunya l'any 2021

41.744 ha
en custòdia

1,3% del territori català

Marc jurídic de l'acció pública en la custòdia del territori

La custòdia del territori i les AAPP

Una estratègia disponible per:

- ✓ Complir els **objectius de les AAPP en matèria de gestió i conservació dels valors naturals**, culturals i paisatgístics, conjuntament amb la societat civil.
- ✓ Complir i consolidar les **obligacions i competències dels ens públics locals** en matèria d'espais naturals, urbanisme, participació ciutadana i cohesió social.

La custòdia del territori

La clau: caràcter consensuat i voluntari

A diferència d'altres instruments i estratègies amb un objectiu similar*

La **custòdia del territori** requereix la **implicació directa i activa** de la **societat civil**, d'una banda, i d'aquelles persones que són **propietàries o usuàries** de terrenys.

*Exemples: la protecció legal d'un espai natural o la classificació d'un terreny com a no urbanitzable

Els acords de custòdia del territori

Procès

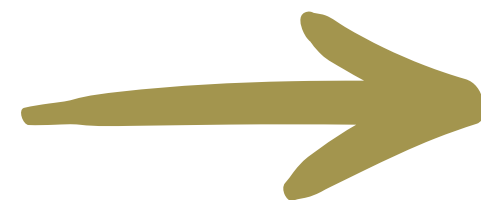
Els propietaris i/o els gestors (públics o privats) de finques es **comprometen a dur a terme una gestió** que tingui cura de la conservació dels seus valors naturals, culturals i paisatgístics.

Finalitat de conservació

En benefici de la societat i, en conseqüència, es transcendeix l'interès individual de les parts per assolir una **finalitat d'interès social**

Estratègia disponible

Per complir amb els **objectius de les AAPP en matèria de gestió i conservació dels valors naturals**, culturals i paisatgístics, tot implicant la societat civil.

La custòdia del territori

La custòdia del territori

Un ecosistema col·laboratiu...

La custòdia del territori

Diversos àmbits de custòdia

Custòdia urbana

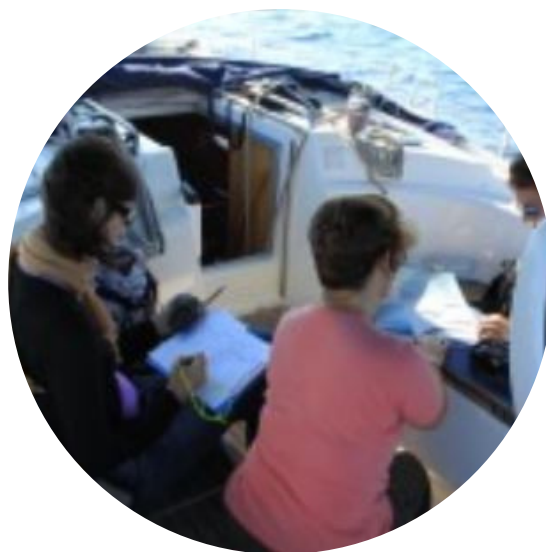
Custòdia fluvial

Custòdia forestal

Custòdia marina

Custòdia litoral

Custòdia agrària

Possibles rols de les AAPP en la custòdia del territori

Com a **propietària titular** de finques

Com a **Entitat de Custòdia** del territori

Com **impulsora** de la custòdia del territori

L'AAPP com a propietària titular de finques

Els convenis administratius o Convenis públics de custòdia

- Marc jurídic: Llei 40/2015, d'1 d'octubre, del Règim Jurídic del Sector Públic (LRJSP) (art 47 i següents)
- Tècnica jurídica de **col.laboració** quan els interessos i objectius de les dues parts (AAPP i societat civil) són comuns.
- Acord voluntari subjecte al **dret públic** que genera obligacions jurídiques per les dues parts.
- Justificació necessària per a la **cessió d'espais de titularitat pública** a entitats de custòdia per gestionar-los.
- Les parts se situen en **situació d'igualtat**.
- Contingut mínim** dels convenis: Art. 49 de la LRJSP
- Durada màxima**: 4 anys + 1 única pròrroga de 4 anys més

L'AAPP com a Entitat de Custòdia del territori

- Rol freqüent en l'**administració local**
- Mecanisme per gestionar o actuar en **finques privades** per preservar-ne els valors naturals, culturals, paisatgístics...
- Es pot fer servir instruments de **Dret Privat** (custòdia, cessió a precari, arrendament...,)
- Aquests acords han de complir amb els **requisits legals formals i materials** que els hi corresponguin.
- Instrument més **àgil, conciliador, participatiu i econòmic** que altres vies de protecció tradicional (expropiació, protecció amb figures legals,...)

Finançament d'iniciatives de custòdia amb recursos públics

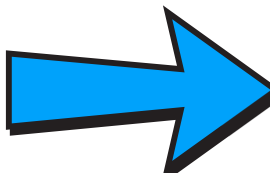
Justificació de la inversió de fons públics en finques privades

Requisit inicial Acreditar **raons d'interès públic** i fer reserva de la **partida pressupostària**

Via d'implementació

Subvencions a entitats sense ànim de lucre per actuacions de conservació i gestió d'espais naturals i de custòdia del territori:

Regulades a la **Llei 38/2003, de 17 de novembre, General de Subvencions (LGS)**

- Són subvencions finalistes (per una despesa concreta)
- 2 procediments de concessió:
 1. Concessions per **concurrència competitiva** (art. 22.1 LGS):
Per casos de múltiples beneficiaris que compleixen els mateixos requisits.
 - 2. Concessions **directes (o nominatives)** (art.22.2 LGS):
Per casos on les característiques úniques del subvencionat fan que sigui insubstituïble.
Cal acreditar la impossibilitat de promoure la concurrència competitiva.

La custòdia del territori

**Models emplenables
disponibles a la web de la
XCN**

www.xcn.cat

Hand with pen over application form

A continuació pots descarregar els diferents models de convenis i contractes per a la custòdia del territori:

- [Contracte de custòdia del territori](#)
- [Contracte per a la constitució d'un dret real a la finca](#)
- [Conveni de custòdia, pels ajuntaments que tenen la propietat de la finca.](#)
- [Conveni de custòdia, pels ajuntaments que actuen com a dinamitzadors de la iniciativa de custòdia.](#)
- [Acord d'extinció anticipada del contracte de custòdia](#)

Fonts de finançament recurrent: Iniciativa del 0,5% de l'IBI

Oportunitats des de la perspectiva de la custòdia del territori

Finançament d'iniciatives de custòdia amb recursos públics

Afectació del 0,5% de l'IBI a iniciatives de conservació de la natura

Iniciativa que permet als municipis impulsar projectes per gestionar espais naturals i millorar-ne l'estat de conservació

- L'IBI, tot i que no és un impost finalista, a l'estar vinculat al sòl, és coherent que sigui una font de recursos estables per reequilibrar el territori amb vocació de continuïtat.
- Requereix la **voluntat política** del ple municipal per destinar **la quantitat equivalent al 0,5% de l'IBI** a projectes de conservació de la natura.

Alguns casos d'èxit

Finançament d'iniciatives de custòdia amb recursos públics

Articulació de la mesura

Finançament d'iniciatives de custòdia amb recursos públics

Banc de recursos

Hand with pen over application form

A continuació pots descarregar els diferents models de convenis i contractes per a la custòdia del territori:

- Contracte de custòdia del territori
- Contracte per a la constitució d'un dret real a la finca
- Conveni de custòdia, pels ajuntaments que tenen la propietat de la finca.
- Conveni de custòdia, pels ajuntaments que actuen com a dinamitzadors de la iniciativa de custòdia.
- Acord d'extinció anticipada del contracte de custòdia

www.xcn.cat
info@xcn.cat

*La XCN vol tendir cap a una Catalunya justa,
socialment i ambientalment, on el benestar social
i la conservació de la natura siguin valors centrals.*

Moltes gràcies!

acepas@xcn.cat

asubirana@xcn.cat

info@xcn.cat

20
TREBALLANT EN
XARXA anys
PER A LA CONSERVACIÓ DE LA
NATURA

